

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Félévre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Közsegeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főtűzdőben, Köszl János, Hochrein J. és fia i. üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetések

elfogad a kiadóhivatal (lyceum könyvnyomda), hol mindenkor a legutányosabb árak szabottak; Minden beiktatott hirdetés után 32 kr = 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nyilttér! sor! ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceum könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Függő kérdések.

Ne tagadjuk, hogy a városunk fejlődése és népességének szaporodása által beállott igények kielégítésére alig teszünk valamit. Sem a közcélók elérésénél, sem a társadalmi élet kívánalmait körül nézve meg az egészséges munkásság; kevés történik és az is szörnyen lassan megy.

Naponként fölvert a fejlődés processusa egy-egy fontos életbevágó kérdést, naponként szembeszökőbb lesz egy-egy szükséglet, naponként elénkbe áll egy-egy új intézmény létesítésének kényszerítése, de nincs meg mindezekhez a kellő kezdeményezési jóakarata, a komoly elhatározás, az igazi munkakedv és a valódi áldozatkészség. Egész működésünk a napról-napra való élés egyöntetiségében áll: a közügyek iránti lelkesség mindinkább lohadni kezd. Céltalanul, iránytalanul, program nélkül vesztetjük el napjainkat. A törvényhatósági szereplés meddő, a társadalmi élet működése pedig rideg, szenvtelen, bizalmatlan.

Csak a közszellem e hanyatlásának tulajdonítjuk, hogy a vezérek teljesen visszavonultak az akció teréről, újabb erők nem pótolják őket; úgy vagyunk az elintézendő dolgokkal, mint a hivatalnok, ki hogy hátraléka ne le-

gyen, egy úgynevezett „Schieber“-rel, vagy „ad acta“ módon csapta oldalba az érdemi elintézést váró ügyiratokat. Egész jelentéktelen dolgokra, egy-egy ünnepegyre vagy reprezentációra pazaroljuk el összes erőnket.

Pedig e léha életmód megbosszulja magát, a komoly, érdemleges és tárgyilagos munkától való tartózkodás és féltelmem nyakunkba zudítja majd a terheket s az okvetlenül bekövetkezendő kölcsönös vádak és szemrehányások csak keserűséget és visszavonást fognak szülni.

Igaz, hogy soha sem volt hálátlanabb a közügyek iránti érdeklődés, mint ma és soha nem volt az egyéni bátorság és törekvés szorosabb békóba bilineselve, mint most, midőn csak kegyeket hajhásznak és kenyér után járnak az emberek; de mégis kell, hogy a mostani üres szédelgés komoly ellenfelekre találjon; kell, hogy a közügyek lelkes és önzetlen apostolokra akadjanak újra; kell, hogy az erővel felújít, reklámokkal dédelgetett kapkodás helyett öntudatos, tisztességes, határozott irányu munkálkodás következzen el.

Ki a mai állapotokat igazán felérti, ki a viszonyokkal ismerős, nem fogja mindezeket pesszimizmus-nak venni, hanem kénytelen lesz elismerni, hogy valóban tarthatatlan a mai helyzet.

Igy szaporodtak fel a függő kér-

dések. Sok van, valamennyivel foglalkozni lehetetlen, de néhányat hadd soroljunk elő.

Miért késik a városház ujjáépítése? Pedig ez réz el van határozva, terv és költségvetés is kész, a felelet is megvan. A mai városház szűk, piszkos és rozszant, a hozzá tartozó épület disztelen és alkalmatlan.

Miért késlekedünk egy járványkorház felállításával? A közeli évek tapasztalata szomorúan igazolta a létesítés szükségét, mit különben szakemberek értekezletei is elkerülhetetlen szükségnek jeleztek.

Miért nem keresünk és nem találunk módot a középiskolai kérdés megoldására? Évről-évre hangosabbak a panaszok, mind nagyobb a mellőztetés és még sem bírnak szembeszállni a szűkeklültséggel. Várunk, hogy a szomzód városok sorra állítsanak fel középiskolákat, hogy aztán a saját iskolánk jelentősége és központi jellege csökkenjen.

Miért nem lépünk föl kellő eréllyel és ügybuzgalommal a vasúti indóház kibővítése, sőt esetleg jobb helyre való áthelyezése kérdésében? Pedig ki ki tudja, hogy indóházunk a személy és áru forgalomnak absolute nem felel meg

A PÉCS TÁRCAJA.

Találkozás.

(1893. május 1.)

Véletlen volt, hogy összejöttünk,
Merő véletlen volt csupán;
Alig ismertünk egy a másra,
A hosszú távollét után,
Mikor utószor láttuk egymást,
Még balga gyermekek valánk;
Az ifjuság, a boldog élet
Rózsáit bőven szórta ránk.

Fogadkoztam, hogy érted égek;
Te is szeretsz, volt válaszod;
Kezem lassan szivedre vontad,
Hadd érezem, hogyan dobog.
Csokrot kötöttem vad. irágból
És dalba foglalám neved. . .
Nem is tudom, honó szerelmünk
Hly nagy lángot hogy vethett.

Ma? Megváltoztunk mindakettlen,
Szivedre nem vonod kezem,
S nem sutogunk már szenvedélyről,
Mint egykor, halkán, édesen.

Hiszen szeretni régi hűvel.
Én többé, . . . többé nem tudok
S a régi tűz, mely értem égne,
Már benned is elhamvadott

Hűd megmosoly, futó köszöntés . . .
Oh, nem hinné el senki sem,
Egymást egykor hogyan szerette
E két ismerős — idegen.
Mi tudjuk csak s felgyűlt szívünkben
Az emlékek hosszú sora . . .
Aztán merengve szob időről,
Lassan, némán megyünk tovább.

BUDAY LÁSZLÓ.

Pécsi emlékek.

— A „Pécs“ eredeti tarcája. —

III.

A mit most írok, annak tulajdonképen a vezércikk rovatóban lenne értelme. Pécs magán épületeit kellene megbírnom, sorra szedni azoknak hibáit (oh ebből nagyon is sok van), taglálni azt a sok mulasztást, a mit az építkezés terén eddig elkövettek, s a minék, úgy látom, most se szakadt még vége.

A sok gáncoskodás közt, félek, nem tudom megtartani azt a könnyed, csevegő módot, a mi a tarcához illenék; könnyen atcsaphatok a vezércikk ostorozó tónusába. És nincs is ezen semmi csodálni való. Annyi hiba, annyi aesthetikai és közegészség-ellenes baklövés terheli az önök építkezését, hogy lehetetlen kárhözvátás, gánc nélkül hagyni.

Az utcák keskenyek. Ezt előbb is mondtam, s ez nem tisztán Pécs hibája; Európa minden régi városa osztozik ebben az önokozta szerencsétlenségben.

Hanem az utcák görbeségére, kiszögellő épületeire, disztelen sarkaira Pécs nagyon is jellemző példát nyújt. Hosszu évek következetes hibája volt ez, a mit teljesen orvosolni többé nem lehet; rendezett szép városra Pécs a mai területen soha nem fejlődhetik. Hibás volt a városi tanács, mert szabad kezét engedett polgárainak az építkezésben; hibáztak maguk az építkezők is, mert fosványon kihasználták minden tenyerről zugot, minden kis szögletet, a mi rendelkezésükre állott az utca rendezésével, a város szépségevé, egy csöppet sem törődve.

Ma — úgy veszem észre — nagyobb gondot fordítanak erre is, s az újab

s más, Pécsnél kisebb városok szerencsésen dülőre vitték a kérdést.

Épülszínház, miért nem készítjük elő a berendezés és vezetés körüli teendőket? Egy fényes, pompás épület felállítását nem elegendő a magyar színház ügyének megoldásához: a belső berendezés, felszerelés, és a kulturális célok megvalósítása alapos előkészületet és munkásságot követelnek.

Miért huzzák — halasztják annyira a csatornázást, melylyel szorosán összefügg a kövezési ügy is? Ez is elvben el van fogadva, a helyszínelés és fedezet is meg van, de a dolog komoly kézbevétele késik. Már pedig csatornázás nélkül köztisztaságról nálunk szó sem lehet, a közegészségi viszonyok pedig javíthatatlanok.

Miért marad a piacrendezés? Holott ez iránt végleges határozatok hoztak s egy kis okossággal ennek kapcsában egy vásárcsarnok föllátása is lehetséges lenne.

A városi adminisztráció belső életében miért nem csinálják meg már a különböző hivatalok ügyrendjét? E nélkül szabatos, rendes munkásság nem is képzelhető aztán erre évek óta kötelező határozatok hoztak.

A szükséges újítások és pótlások számos kérdéseit sorolhatnók föl, de csak néhány napirenden álló dologra szorítottunk, mert lehet-e szó üdvös reformokról és új eszmékről akkor, midőn a legszükségesebb dolgok is elintézetlenül hevernek? A város gazdasági, színházi, rendezési, kulturális és egyéb igényeinek, kisebb közhasznú rendszeti vagy adminisztratívális szükségleteinek kérdéseire egyelőre kár is szót vesztegetnünk!

Építkezések vonala azt sejteti, hogy a görbe utcákat rendezni akarják: de milyen hosszú, évtizedekre szóló meddő munka lesz az kisajátítás nélkül!

Hogy pedig a hatóság kisajátítsa és leromboltassa a fel várost — mert hisz minden második ház utját állja a rendezésnek — az ábrándnak is képtelenség.

A hatóság most már megteszi a magáét, de az adminisztratívális veszély mellett nem is lehet arra gondolni, hogy a dologgal a maga érdeme szerint foglalkozzék. A társadalomnak volna kötelessége kezébe venni ez ügyet: annak a társadalomnak, a melyik olyan előszeretettel alapítja egyre-másra egyleteit, de arra még nem gondolt, hogy egy »város-szépítő-egylet« mennyi hasznot hajtana, mekkora hiányt pótolna itt a városban.

A kis Stájerországnak minden apró községében van egy »Verschönerungs-Verein« s a falu utcáin, házain meg is látszik a keze nyoma. Pécsnek van lelkes, derék intelligenciája, miért nem jut eszükbe a város szépségét előmozdítani?

A Ribay hosszú asztalánál, azt mondják, sok jóra való eszme megszületett:

... Mit mulaszt a társadalom és mik e téren a függő kérdések, erről — legközelebb.

Katonai levelezés a hatóságokkal.

Az a féltenség és mulasztás, melyet kormányaink a katonai politika terén, vagyis a hadügyi viszonyoknak tisztázása körül elkövettek, megtermi gyümölcseit. De a gyümölcs fanyar és izetlen és mégis csak bele kell harapni. Legközelebbi idő óta a katonai és polgári hatóságok levelezés módja forog napirenden. Egy nagy fontosságú, politikailag számot-tevő nyelv kérdés ütötte fel fejét, mely a különböző felfogások miatt és a belügyminiszter idevágó, a törvényhatóságokhoz intézett, a törvényekkel nem éppen egyező rendelete által most nagyon is élessé vált és bő tápot nyújt a törvényhatóságok erélyes és opponáló fellépésére s ezzel a különben is megzavart összhangnak teljes disharmonizálására. Lapunk minden tekintetben a magyar nyelv legtágasabb érvényesítése mellett foglal állást; a politikai hatóságok hivatalos, állami nyelvének, a magyar nyelvnek feltétlen respectálása kell hogy kötelező legyen minden irányban, ez az első lépés a katonai és polgári érdekek egygyólvadása felé, mi különben mindaddig nem fog megvalósulni, míg a dualizmus a közöshadsereg minden ízében nem érvényesül. De azt tartjuk hogy most már, midőn a kérdés fel van vetve, az országgyűlés feladata e kérdéssel foglalkozni és azt alaposan megoldani és helytelenítjük, hogy e kérdést is, mint újabb annyi mást, az államosítandó megyei és városi törvényhatóságok közgyűlései elé vigyék, mert itt nem magas politikát, hanem jó és példás közigazgatást várunk, a fontos állami érdekek megóvására első sorban a törvényhozás van hivatva.

miért nem csinál ott senki propagandát ennek az ügynek?

Pedig egy ilyen irányú egyesületre nagy és fontos munka vár minden vonalon; befolyásával még az épületek belső berendezése is hathat, a hol, a mai állapotok mellett, nagyon sok kívánni való van még.

A telkeket mindenütt fősvényen beépítik, kertnek, tágabb udvarnak nyoma sincsen sehol.

Menteni ezt az egészségtelen kaszárnyaszerű építkezést épen nem lehet; megmagyarozni inkább.

Azelőtt többnyire csak télen szorongtak ezekben az összpreéselt házakban; minden valamire való polgárnak volt szölye, a hová nyaranta kimehetett friss levegőt élvezni: természetes, hogy háza építkezésénél az egészségi és kényelmi szempontokkal alig törődött, inkább arra nézett, hogy kis telkét minél jobban kizsarolja és minél kevesebb költséggel kijöjjön.

Ma megváltoztak a viszonyok s az egykori könnyelműség ma megboszulja magát.

Pár évtized alatt sok állami hivatal

Oláh fészkelődések.

A magyar sajtót, s mindenkit, a kinek a békés fejlődés útján megalkult magyar nemzeti állam az eszménye, állandóan foglalkoztatja a délvideki fanatikus oláhmozgalom. Nincs nap, hogy hírt ne hallanánk vak elbizottságokról, nem mulik el hét, hogy izgatásikkal, féktelen magyar gyűlöletikkel újra és újra ne provokálnák a magyar államot.

Emlékünkben van még az izgága szebeni gyűlés, s ma megint más oldalról hívják fel figyelmünket az oláh túlkapásokra. Pituk Béla, a nagyváradi görög szertartású egyházmegye plébánosa üti rá nem rég megjelent röpiratában egyházmegyéjére, sőt egyenesen a püspöki hatóságra a hazafiatlanság vádját. Ez a röpirat, melyet különben a vádlottak igyekeztek mindjárt megjelenése után a forgalomból kivonni, hazaárulással vádolja Pávelel Mihály püspököt s lerántja a leplet a nagyváradi egyházmegyéjében lábrakapott magyarellenes törekvésekről.

Nincs okunk kételkedni a vádak alaposságában: egy alárendelt pap sokkal inkább függ püspökétől, hogyszem komoly ok nélkül azzal szembeállni merészkednék. Okiratok, püspöki körrendeletek, a miket a röpirat szövege szerint idéz, kiáltó tanubizonyságot tesznek a vád alaposságáról, a püspöki hatóság oláhosító törekvéseiről.

Nem volt elég, hogy a társadalom söpredéke, elzülött ügyvédek, műveletlen, fanatikus pópák izgatták eddig ellenünk a szegény oláh népet; nem volt elég, hogy a román Liga, a bukaresti diákok vezettek orránál fogva egy nemzetiséget idegen ország, a magyar állam területén: most már egy, a magyar kormány által ajánlott, a magyar király által kinevezett püspökről, a magyar főrendek házában tagjáról kell kiviláglania, hogy

kapott helyet Pécsent, sok családostíztviselő költözött a városba. Vekony fizetésükből bizony nem jut arra, hogy a hegyekben szőlőt, villát vegyenek maguknak; ha jutna, se igen mernék megtenni, mert egy hivatalnok élete örökös vándorlás, s nem volna észszerű, hogy ma olyan ingatlanba fektesse pénzét, a mit talán már holnap el kell hagynia.

S most ezeknek a szegény tisztviselő családoknak ott kell szoronganiuk azokban a szűk, egészségtelen lakásokban, bűnhődniök kell olyan hibakért, a miknek soha nem voltak részesei.

Egyszerű következménye ennek, hogy a belvárosi kaszárnyák tulajdonosai egyre panaszkodnak az üres lakások miatt; a külvárosban pedig a régi viskók helyén szaporán épülnek új modern házak: a ki csak teheti, a legelőkelőbb tisztviselő is szívesen költözködne ki ide, a hol friss levegőt, tágas kertet, kényelmes, egészséges lakást találhat a belvárosi por, szűk, ősi és — méregdrága szobák helyett.

Mert az még csak megjárna, ha a számtuzott kertek helyén modern, minden hygienicus követelménynek megfelelő lakásokat találnánk, de mikor ezek még a legujabb palotának esuft bérházakban is

nemzetellenes áramlatoknak hódol, hazafiatalan törekvéseket istápol.

Ideje volna már annak a fatalismusból áteső türelemnek végét szakítani, a mivel kormányunk az oláh mozgalmakat nézi. Amak idején Strossmayer panslavizmusát elnémitotta a királyi feddés és megrovás: s nincs-e szükségünk ilyen, vagy még erősebb orvosra az oláh túlkapások ellenében?

A „laissez faire laissez aller” elve nem bizonyult jó politikának fészkelődő oláhjainkkal szemben: a tulók csak vérszemet kaptak a nagy engedékenységtől, ha soká halogatjuk a féktelen elemek megrendszabályozását, ma holnap nemcsak néhány és folyton szaporodó szájas demagóggal, hanem egy ellenünk felbujtott, fanatisált néptömeggel kell szembe szállnunk.

Hogy az ügy mennyire fontos, mutatja az, hogy a külföldi sajtó is élénken érdeklődik minden stadiuma iránt.

A nápolyi „Il mattino” hosszabb cikkben ismerteti a magyarországi oláh mozgalmakat s elítéli az államellenes törekvéseket. A brémai „Weser Zeitung” vezércikkében foglalkozik a kérdéssel s érthetetlenek találja a magyar kormány engedékeny, közönyös magatartását. Sürgős rendszabályokat, drákói szigort akar a oláhjaink ellen és a Wekerle miniszterium elélyére appellál, hogy tovább nem fogja tűrni az alattomos igazításokat.

A külföldi sajtó rendszabályokat kér: a hazafias oláh intelligencia (példa rá Pituk röpirata s M o l d o v á n Gergely számtalan fölszólalása) megvetéssel fordul el a mozgalomtól, s gyors intézkedéseket sürget: a sok közül ez a két ok is bőven elég volna arra, hogy a kormány kezébe vegye az ügyet, megvizsgálja, s mindent elkövessen az igazítás elfojtására.

vizözön előtti rendszer szerint vannak építve.

Azt hiszem, hamarosan meg tudnám számlálni, hány fűrdőszoba van az összes pécsi lakásokban.

Ugy hallom, most alakult meg az országos közegészségügyi egyesület pécsi fiókja: nagyon nagy szükség volt rá! Eddig persze még nem tehetett semmit; de annyi jót hallottam már azokról, a kik az egyesület élén állnak, hogy teljes bizalommal nézhetek működésük elé.

Akar meg is folytassam tovább kifogásaimat. Tudom, hogy önközül is sokan észrevették azokat a hiányokat, a miket felsoroltam es új dolgot vajmi keveset emlittem gancsaim közt.

Mindegy; a régi panaszok fölelevenítése nem árt semmit. Sőt talán használ is. Ha egy idegennek is szemébe ötlök a sok mulasztás, talán még inkább rajta lesznek, hogy a mult hibáit elsimsítsák. Látom a törekvést minden téren a haladásra; minden szó, a melyik lerántja a fátolt és rámutat a hiányokra, csak fokozhatja ezt a törekvést.

Ebben bizva mondtam el én is észrevételeimet Pécs építkezéséről.

Passepartout.

Hieronymi belügyminisztert erélyességéért dicsérik. Mutassa meg erélyességét az oláh ügyben is; a magyar állam méltóságát védi meg vele a képviskolástól, s egy oktalantul felbujtott nemzetiség nyugalmát óvja meg a szédelgő lázítások ellenében.

És hol marad a vallás és közoktatásügyi miniszter? Gróf Csáky Albin tudja meg, hogy a magyar nemzet fokozott figyelemmel kíséri tevékenységét és mély elkeseredéssel látja, hogy a nagyváradi görög katolikus püspöki székben egy hazaáruló püspök ül, aki nemcsak nem gondol a magyar ajkú görögkatolikus hívek lelki üdvével, nemcsak nem akarja, hogy a magyar nyelv egyházmegyéjében terjedjen, hanem ellenkezőleg: eltiltja a magyar nyelv használatát szöszéken és iskolában még a tősgyökeres magyar egyházközségekben is.

Hogyan lehetett ily hazaárulót püspökké kinevezetni? Hogyan lehet ily kevéssé ismerni a kinevezendő egyéniség lelkületét? Hogy lehet ily kinevezést tenni a kellő garantiák nélkül? És miként lehetséges, hogy ily hazaáruló püspök éveken át folytathassa aknamunkáját a magyarság és a magyar állam ellen, anélkül, hogy arról a magyar vallás és közoktatásügyi miniszternek tudomása lenne. Hát nem rendelkezik a magyar vallás és közoktatásügyi miniszter az ellenőrzésre elegendő eszközökkel és megfelelő emberekkel?

A leleplezett nagyváradi görögkatolikus püspök oly látvány, melytől undorral fordul el minden tisztességes érzésű ember. De ez a leleplezés egyuttal intő jelül szolgál és mint viharban a villám fénye, élesen megvilágítja a vallás és közoktatásügyi kormány nemzetiségi politikájának meddőségét és veszedelmes voltát. Megengedjük mi, hogy oly aljasságot, mire Pavel nagyváradi püspök vetemedett, épen egy püspökről nem lehetett volna föltételezni, de ez épenséggel nem mentség gróf Csáky Albinra nézve, mert a magyarországi nemzetiségekre nézve — legyen az horvát, német, oláh, tót, szerb, szász vagy őrmény — csak egy jelszó lehet és ez: Experto crede Ruperto: kötve higgy a komának. Ezt Csáky cultusminiszternek is tudnia kellett volna.

Leleplezetlen nyíltsággal jelentjük ki, hogy mi gróf Csáky iránt valami nagy bizalommal sohasem viseltettünk és őt különösen szerencsétlen kezű miniszternek tartjuk. Hazafiságában azonban sohasem kételkedtünk és épen ezért reméljük, hogy a Pituk plebános által szerencsére leleplezett hazaárulás intelmet meg fogja érteni és föl fogja használni e hazaárulás eltiprására és a hazaárulók — legyenek azok bármily magas rangúak és társadalmi állásnak szigorú megfenyítésére és ártalmatlanná tételére. A viperának fejére kell tiporni, különben halálosan megmar.

A kormánynak egy percet sem szabad késnie a megtorló lépésekkel. Mindenek előtt a hazaáruló Pavel püspök

köt kell megfenyítenie, azután pedig a nagyváradi görög katolikus püspökségből ki kell hasítani egy önálló magyar görög katolikus püspökséget gazdag javadalmazással, melynek semináriumában képeztesse a két görög katolikus egyházmegye papjai. Az oláh és általában a felekezeti pap és tanító képzést államivá kell tenni és az oláhországi igazító hirlapoktól a postaszállítási jogot meg kell vonni, a román kormányt pedig a román alattvalóknak országunk ügyeibe való avatkozásáért és az ellenünk lázasan folyó bujtogatásáért felelősségre kell szöliíteni.

Akinek nem kell a magyarnak testvéri kézszeritása, az hogy ismerje meg a magyar ökök súlyát és ha valamelyik oláh elfeledve, hogy a török elől úgy kéredzkedtek be hozzánk, most nem akar megérni a bőrén, hát azt ki kell bujtatni a bőréből.

A kormánytól vas kezét követelünk az oláhok ellen. Tegye jóvá évtizedek mulasztásait. Most itt rá a legalkalmasabb idő. Ha ezt is emulasztja, úgy maga írta alá elégtelenségének kétségtelen bizonyítványát.

Baranya a legrégebb időben. *)

Baranya a török uralom alatt.

Időszak: 1543—1689.

A tavasz nyitával, 1687-ben ismét és szerencsésen folytak Baranya terein a ha di munkálatok. Lotharingi Károly badeni Lajossal és savoyeni Eugennel ez évben mindenek előtt Eszéket, Nádorfejevárt előlalt és a dunántúli tartomány kulesát, szándékozott megvenni. — Időközben Thüngen, pécsi parancsnok, több ízben szerencsésen csatázott némely török csapatokkal, többek közt öt török zászlót küldvén Béesbe és elfogván 400 ökröt, miket a jancsárok Szigetből Fehérvárra akarának hajtani. — Hallván Károly fővezér, hogy a törökök hidat vetettek Péterváradnál a Dunára, ő is azt vette Mohács-tól 1 1/2 mérföldnyire, és táborával ahhoz közeledett. Erre a dardái őrizet átfutamott Eszékre; Károly pedig ugyan Eszék előtt, de a Drávan innen, Baranyában, foglalt helyet. A török épen azon helyen, hol előbb a híres eszéki hid állott, már 8 hónap óta sok összehajtott keresztény által egy föltölesen dolgozott, mely a Dráva partjától egész Dárdáig nyult, veszőkből és agakból volt fonva, izmos tölgyfa gerendákkal és teglafalakkal erősítve, a tűz ellen földdel vastagon megtömve és oly széles, hogy négy kocsi vagy 20 katona szélében rajta könnyen járhatott. Szagulódozók elől elfutottak a munkások, és vitézeink a varbeli legheves águzás dacára egészen az eszéki kapuig nyomultak. Értvén azonban Károly, hogy Szulejman nagyvezír 80 ezernyi sereggel már közel van Eszékekhez: a Drávan átkeltek visszaparancsolá, a hidat elégette és a töltést elrontotta. Főtközéthez készülvén nyílt mezőn, magához rendeli a bajor választófejedelmet, ki nagy sereggel Szolnok alatt állott; parancsot küld egyéb csapatoknak is és összejövetei helyül Siklóst tüzi ki: Mihelyt a bajor megérkezett, azonnal haditanácshoz ültek és elhatározták az ütközetet, ambár seregünk az ellenségnel jóval kisebb volt. De a

*) Mutatvány Haas Mihálynak »Baranya földirati, statistikai és történeti tekintetben» című művéből. Nyomatott Pécselt, 1845-ben.

nagyvezir Eszék alatt taborát oly jól megerősítette, hogy sergünk kétszeri megtámadását tetemes ártalommal visszaverte. Egy nap alatt 2000 emberünk hullott el) Károly herceg több vitézei életét veszélyeztetni nem akarván, seregeit Mohács és Sıklós alá vissza vonta, rendelést tevén egyszerűen, hogy a pécsi, sıklósi és a szomszéd várak jól körüláncoltassanak és élelem és fegyveres néppel bőven elláttassanak, nehogy ha ostrom alá véténének, foladásra kényyszeríthetessenek.

Károly eszékeltői elvonulását Szulejman félelemre magyarázza, és ezt mint nagy győzelmet, hírül adta a szultánnak, az egr, fejérvári és szigeti pasáknak; és miután 4000 spahit Mohács felé küldött a Dunán álló hadi és élelmi szerekkel terhelt hajók elfoglalására, maga is oda-hagyta sáncait és átjött a Dráván; de minthogy Károly csak néhány mérőföldnyire volt, letelepedett erős helyzetben a baranyavári, lucsi, lipovai és báni helységek határáiban. Károly mindenek azon volt, hogy Szulejmant útközre bírja, de hiában, miért is már Buda alá készült, onnan ostrom alá veendő Fehérvárt.

Meg is indult már, Pécs, Sıklós és egyéb kisebb várakból, melyeknek falait felvettette, kivonván az őrséget. A török fővezér megsejtvén Károly szándokát, füstent parancsot adott a ker. utóserg bekerítésére. Károly egy szökevény által értesítetvén a nagyvezir akarataról, a legjobb csatarendben még inkább hatra vonult, hogy a török annál inkább útközre határozza magát; és midőn a harsányi hegytetőről az ellenség mozdulatait maga is szemlélte, taborának jobb szárnyát a nagyharsányi hegy tövéig, balszárnyát pedig Berementig előlto. Másnap, augusztus 12-kén hajnalban megtámadták a törökök taborunkat, és a sors úgy akarta, hogy a hol egykor, 161 év előtt, ugyanazon hónapban, a magyar nemzet virága lehullott, a nemzeti függetlenség és jólét sirba dült, ott mosassék le egykor győztes, most megtört ozmán véreben a nemzeti dicsőségnek a másfél százados szolgaság által ejtett mocok. Husz ezer török feküdt halva a haremezön, engesztelő aldozatul az egykor elesett 22 ezer magyarért és ezenkívül 80 ágyú és az egész török tábor, mintegy öt millió értékű martalékkal esett az aránylag csak igen kevés embert vesztett győzők kezébe. Többek közt 1000 mázsa lópor, igen sok eleség, 7000 ökör, 6000 ló és 1500 teve, számtalan ázsiai juh, drágakövekkel és arannyal tündöklő fegyverek és beces öltözetek gazdagokká tették vitézeinket. A nagyvezir sátora a baranyavári mezőn állott, és csaknem fél olasz mérőföldet foglalt el. Gazdagon arannyal himezve, várhoz hasonlított és 14 tornyoskájá mindenikén megaranyozott rézgomb villogott. Másnap e pompás sátor alatt tartották a haladó isteni tisztelet, és Marco d'Aviano mondott lelkes egyházi beszédet e szavak fölött: Tebened biztam, Uram, soha meg ne gyaláztassam. Zsolt. — Aztán eneketletett a Téged Isten, végre pedig minden nagy és apró tűzfegyverből háromszori lövés ropogott. Egen vitte meg a dicső hirt Bécsebe. A nagyvezir még az útközet utáni éjén, maga mellé vevén a lovasságot Eszékre áttalantott nagy veszteséggel, mert a Bathányi és Caprara által üzetett török lovasság alatt leszkadván a Karassica hidja, Baranyavár és Monostor között sok török sirját lelte. — Állott hadunk 92,500 főnyi seregéből. A töröknek pedig 168,000 embere volt.

Még ugyanezen 1687-ik évi szept. 29-én visszavetett Eszék is, miután 161 évig hódolt a félholdnak. Szigetvár egész 1689-ig maradt török kézen. Minthogy a kötőre feküdt várakból gondos szemmel

tartott egész környéke, élelemben annyira megfogyatkozott, hogy miután éhség miatt őrségének legnagyobb része elhalt, a várpasa kénytelen volt magát febr. 12-én megadni. Találatot ezen, a török által 122 évig birt várbán 85 nagy ágyú és igen gazdag fegyvertár. — Helyesfán Szigetvár megvételéről e következő hagyomány él még jelenleg is a nép szájában: „Kevés adót fizettünk a töröknek; állott pedig az minden héten 4—5 itce vaj és néhány birkából. Az utolsó pasának kedves embere volt az akkori helyesfai bíró, Angyal Ferenc, kinek maradéki jelenleg is élnek még. Egykor adót vitt ismét Angyal Szigetbe és e párbeszéd támadt közte és a pasa között: Pasa: Mi hirt hoztál, Angyal? Angyal: Nem jót hoztam, főséges pasa; mert hallottam, hogy a törököt aligha ki nem verik Szigetből. Pasa: Nem mondd ezt, Angyal, mert szerettek. Angyal: De biz azt hallottam, főséges pasa. Pasa: Ne mondd, mert megbánod. Angyal: No de igaz, hogy azt beszélk mindenütt: kiverik a törököt Szigetből. — A megharagudott pasa erre Angyalt, kit szeretett, karóra huztatta; de nem soká birta már Szigetet. — És így szabadult meg Baranya végképen a török sorvasztó járom alól.

Hírek.

— **Itthon.** Lenkei Lajos, a „F. Z.” szerkesztője Chikagóból, hova a kiállítás tanulmányozására ment, csütörtökön este érkezett vissza Pécsre. Hogy ez a tanulmány út a gazdag és hatalmas Amerikán át felette érdekes volt, azt főségesnek tartjuk bizonyítani. De a zsurnaliszta-vér a tanulmányuton sem hagyta pihenni a mi derek tagtársunkat és nemcsak saját lapjának irt érdekes tárcákat, hanem a chikagói osztrák-magyar (német-nyelvű) újságba is egy vezércikket, melyben teljes joggal rója meg azt a helyrehozhatatlan bünt, melyet Magyarország az által követelt el, hogy a chikagói kiállítás nem vett részt. Szerkesztő társunk egész útja alatt mindenütt a legelőzékenyebb fogadtatásban részesült, mint hirlapíró, és az amerikai hirlapíró társak elhalmazták figyelmükkel . . . Hazatért kartsunkat a legszívesebben üdvözlőjük újra városunk falai közt.

— **Házi ezredünk bucsuja.** A Frigyes főherceg nevet viselő 52. gyalogezred utolsó napjait tölti már Pécsen: e hó tizenhatodikán indul Budapestre, új állomási helyére. Az állandó jó viszony emlékére, mely a házi ezred tisztikarát városunk polgárságával egybeülte, gróf C o r t i ezredes, az ezredparancsnok bucsu mulatságot rendez a Tettyén. A bucsuünnepély f. hó 14-ikén lesz, d. u. 5 órakor, melyre a tisztikar barátai és tisztelői hivatalosak. A délece katonatisztek még egyszer megtáncoltatják a pécsi szep lányokat; este utoljára megfuvatják a takarodót, másnap esomagnolnak, készülődnek, s a harmadik nap reggele derek 52-eiseinket már utban találja Budapest felé, hol sátrak alatt 26-ikáig lesznek, azután pedig szeptember 6-ikáig a piliscsai taborban. — Helyőkre Pécsre a 44-ik ezred jön egy október 20-ika körül Boszniából. Az 52. gy. e. 3-ik zászlóalja azonban tovább is Pécsen marad.

— **Jótekonyság.** Monostori Erreth Kálmán és neje, elhunyt Ilka leányuk kegyeletes emlékekül a szegények között leendő szétosztás céljából a pécsi négyzetnek 100 frtot adományozott, mely adományt a négyzet köszönötét nyilvánítja.

— **A szomszédból.** Somogyvármegye e héten tartotta meg évnegyedes közgyűlést, melynek legérdekesebb pontja volt a T a l l i á n Gyula főispánná történt kineveztetése folytán megürült alispáni szék betöltése. A kuruc vármegye eltért

ősi szokásától: a választás nem volt valami viharos, hanem annál lelkesebb. Alispánnak közfelkiáltással M a a r Gyula főjegyzőt választották meg, főjegyzővé pedig szintén egyhangulag G i b s o v i t s Károly főszolgabíró. A népszerűtől alispán tiszteletére százötven terítékű bankettet rendeztek; este pedig a földiszített szinkörben Somogyi díszelőadást rendezett: színe került a dolovai nábob leánya.

— **Helyettes ker. orvos.** A városi közg. bizottság a tisztí főorvos jelentése alapján elhatározta, hogy a felszaporodott orvosi teendők ellátása végett addig is, míg egy újabb ker. orvosi állás szervezettek, 2 frt napidíj mellett a teendőkkel egy orvost biz meg.

— **Népesedési statisztika.** A lefolyt július hóban városunk területén élve született 106 gyermek, meghalt 95 egyén; a születések száma tehát 11-el múlja felül a halálozásokét; de levonva a kórházban elhalt 11 idegent, lesz a születési szaporulat 22. Az új születések közül 57 a fiú, 49 a leány; törvényes 90, törvénytelen 16. Kettős szülés nem fordult elő; házasságra 21 pár lépett. Elhunyt 55 férfi, 40 nő; a legidősebb között egy 82 éves magánzó férfi. Halva született 5 fiú, 4 leánygyermek, m i n d t ö r v é n y e s.

— **Drágasági pótlék.** A város felirt nem rég a ministeriumhoz, hogy a közkórházi gondnok, ellenőr és szolga, nemkülönben az orvosok részére 10% drágasági pótlékot engedélyezzen; megjegyzték azonban a felíratban, hogy az orvosok a pótlékot egy samaritánus alap létesítésére szánták. A közigazgatási bizottság ülésén már akkor fölmerült az a nézet, hogy ezt a záradékot mellőzni kellene; jótékony célra adhatják az orvosok az összeget akkor is, ha a pótlékot már folyósították. S hogy ez a nézet helyes volt, mutatja a most leérkezett miniszteri leirat, mely szerint a gondnok, ellenőr és szolga drágasági pótlékát a miniszter megadja, az orvosokét pedig megtagadja azzal a megokolással, hogy az orvosoknak nem lehet szükségük rá, ha már előre jótékony célra szánták.

— **Az egészségügy júliusban.** A tisztí főorvos jelentése szerint a múlt hóban a megelőzőhöz képest az egészségügyi állapot némi hanyatlást mutatott. Az egyre változó, kedvezőtlen időjárás folytán gyakrabban léptek fel a hevenyebántalmak, melyek különösen a gyermekvilágnál a halálozások számát felszoktették. Az eddig uralkodó k a n y a r ó megszűnt; a difterisz a hó elején növekvőben volt, később azonban esőként Júniusban a város összes kórházaiban 524 beteget ápoltak, míg júliusban csak 479-et, mely szám következőleg oszlik meg: a városi kórházban 386, az irgalmasokéban 72, a bányatelepiében 21. Kórházakban meghalt 11 egyén.

— **A szombathelyi kerékpárversenyre** a pécsi kerékpár-egyesület tagjai közül is neveztek, és pedig ifjú B e d ő Imre és L i t t k e Lenci urak, kik egy a nagy országtúti 50 kilométeres, mint az 5000 méteres versenyen is részt vesznek és előreláthatólag meg is hozzák a szombathelyi urak és hölgyek dijjait, a 2 aranyérmét. „Adj Isten!” mint a bicyclisták nagy részének jelszava mondja.

— **Megjédt bányamunkások.** A legutóbbi strike alkalmával a munkások bizalmi emberei, az ugynevezett tizes bizottság a csendőrség által összetogatva, egyik éjjel a kir. tszek fogházába kísértették, honnan csak néhány nap múlva, midőn a strike mozgalmak napjai megszűntek, bocsájtattak szabadon. A vizsgálat azonban folyt ellenük e d o n t ö h a t á r o z a t o t a m u n k á s o k m a s e m k a p t a k. Hogy, hogysem, köztük az a hír kapott lábra, hogy a történekt nagy

hajuk lesz, bíróság elé állítatnak és hosszú idejű rabságra van kitéve tiz-tizenöt évre. Ez nagy rettegést idézett elő különösen az asszonynepekben s még védőjük is alig bírta őket lecsillapítani. Egyike a vesterféliaknak, Szabó Vencel ki is vándorolt Amerikába s készülnek utána mások is. Pedig ok nélkül, mert a nagy port fölvert bűnügy, mint értesülünk, apró vétség, vagy kihágással minősítettven a bíróság ítéldése alá kerül s előreláthatólag felemeléssel fog végződni, mi a beállott teljes békének és nyugalomnak leginkább meg is felel.

Szerencsétlenség. Magyar-Peterden Mike bérlő gazdaságában egyik munkásnak a cseplőgep jobb kezét töviben leszakította. A munkás, ki csak saját vigyázatlanságának áldozata, négy kiskorú gyermeknek atyja, kik most a legnagyobb inségnek vannak kitéve.

Gyermekek öröme. A pécsi nő egyetemi óvoda-gyermekkert tanulóinak számára f. évi aug. hó 17-én délután a gyermekkert helyiségeiben majális tartott. Kedvezőtlen időjárás esetén ez ünnepély 8 nappal később tartott meg.

Halálos. Stepanek József meghalt f. hó 9-én, életének 72-ik évében. Beke hamvaira!

Holttest az országúton. Nem messze városunk határatól, a pécsvári országút árkaiban a minap egy idősebb asszony hullájára bukkantak. Nem felelhetett régóta ott, mert a holttest egészen ép volt, csak arcát lepték el a bogarak. A hullát beszállították Szabolcsra, a hol nemskóra hozzátartozói is jelentkeztek. A halott egy nagykorú illetőségű koldu-asszony, ki régóta betegeskedett már és vegre az útszélben lelte halálát.

A „Pécs-baranyai kertészegylet” f. hó 14-én d. u. 5 órakor az egyleti kertben választmányi ülést tart. Targyország: Vegyes intézkedés.

Rabstatisztika. Julius havában a pécsi fogházban őriztetett 138 fogoly; ezek közül előzetesen letartóztatott vagy vizsgálati fogság alatt áll 25, felebbezés alatt álló 16, jogerejüleg elítélt 97. Nem szerint: 116 férfi, 22 nő. Két éven felüli feyházra vagy börtönre ítéltve 67. A rabok élelmezése 49 f. 98 kr. ba került. Rabmunkákból befolyt 7 f. 63 kr., mely összegnek egyharmad része a raboknak jutott, két harmadrész, 5 f. 12 kr. az adóhivatalba szállított.

Hamisító postaszolga. Jó fogást tett a csendőrség a napokban: egy utalvány hamisító jómadarát csípett el büntetésével együtt. Fekete Ferenc posta szolgálta csempészett hamis utalványokat (melyeket előbb a külvárosi postahivataloknál lebeglyezett) a továbbítási osztály utalványai közé. Az utalványok Göz László, rovott előéletű, elzülött ember nevére szóltak Harkányba, ki a pénzt, mintegy 700 forintot szépen fel is vette. Göz pazar költségeivel vonta magára a csendőrség figyelmét, letartóztatták s boros fővel mindent bevallott. Az ő vallomása alapján kerítették kézre Feketét is, a ki a sikasztást beismeri, de azt állítja, hogy Göztől egy krajcárt sem kapott. A két jómadar most a csendőrség felügyelete alatt van; a postahivatal is megindította a nyomozást, hogy nem terhel-e egyéb turpisság is a hamisító postaszolgát?

Tüntetés Pável püspök ellen. Hosszabb cikkben emlékezünk meg Pável püspök hazafiatal, oláhító törekvéseiről, melyekről egy alárendelt papja rántotta le a ropirátában a leplet; most hozzátehetjük, hogy a felzúdul közvélemény tüntetésben fejezte ki megbotrányozását. Mintegy négyezer főnyi tömeg verődött össze az oláh püspök lakása előtt, s közpárral ostromolták meg házat, azt kiáltván: »abucg haza-

arúló gazember.« Az utcai tüntetésnél azonban sokkal komolyabb jellegű az a mozgalom, mely Nagyváradon, a püspök székhelyén, s az egész országban az intelligencia körében megindult. A nagyvárad Pável-utca lakói kérelmezik a városnál, hogy az utcát újra nevezzék el. A városi és megyei közgyűlésen interpellatio tárgyat fogja képezni az eset, s hír szerint az országgyűlésen is interpellálnak ez ügyben. Reméljük, hogy a kormány is csak megmozdul, s a megsértett nemzetnek méltó elégtételt fog szerezni.

Iskolai beiratások. A városi népiskolákban a beiratások f. é. szeptember hó 1. 2. 3. napjain, mindenkor d. e. 8-12-ig és d. u. 2-4-ig eszközölhetők. Az ünnepélyes Veni-Sancte szeptember 4-én reggeli 8 órakor lesz. — Az ismétlődő iskola-kötelesek szeptember 10-én tartoznak jelentkezni a szigeti külvárosi, illetőleg felső-vámház-utcai iskolában. A beirattási díj a belvárosban 5 f. t., a külvárosban 3 f. t. A zene iskolában a tandíj havonként 1 f. t. A polgári leányiskolában az 1. osztályban havonként 1 f. t. 50 kr., a 2. osztályban 2 f. t. a 3. és a 4. osztályban havonként 3 f. t.

A Mecsek-Egyesület az Al-Dunánál. A M. E. aldunai kirándulása igen érdekesnek ígérkezik. A rendezőséghez érkező levelek szerint az egész uton szívesen várják a pécsi turista társaságot. A Kárpát-Egyesület aldunai osztálya magára vállalta a Bazási-Anina vidékére a kalauzálást; a Vaskapu szabályozási vállalat szívesen szolgáltató az Al-Duna környékére s a repositált munkálatokra vonatkozó utbaigazításokat, erre szolgál Vizelety Imre utleírása is, melyet a M. E. rendelkezésére bocsátott. Belgrádban minden látnivaló nyitva áll a turisták előtt; Herkules-fürdő is nagy figyelemmel fogadják a társaságot, mely remélhetőleg szép számú lesz. Budapestről is jelentkeztek már ketten, Pécsről is sokan de — pénzt elfelejtettek letenni. Figyelmeztetjük a résztvevni szándékozókat, hogy s z o m b a t o n d. u. 6 óráig ne csak jelentkezzenek, hanem a részvételi díjakat is fizessék le, különben jelentkezésüket figyelembe nem vehetik. Videkről táviratilag is lehet jelentkezni.

Felélős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nyom Feiler Mihálynál (Iteucumi nyomda) Pécsen.

Eladó üzlet.

Vidéki nagyobb városban egy elsőrangú **fűszerüzlet** mely közel 100,000 forint forgalmú és a legjobb helyen van, a tulajdonos elhalálózása miatt szabad kézből eladó. **Feltételek a lehető legelőnyösebbek.** — Cim megtudható e lap kiadóhivatalában. 6505

Évek óta kirobbant, fájdalomcsillapító házaszer-köszvény, csúsz, és idegnyok ellen.	K w i z d a - f é l e köszvényfolyadék	Véd- jegy.		K w i z d a - f é l e köszvényfolyadék	Tosok a védjeggyel ügyelni s a vértől határozzanak kifejezve.
Egész palackkal 1 f. r. o. é. fél palackkal 60 krajcár. Kapható minden gyógyszerárban. — Fő-letét: kerületi gyógyszerár Kornneuburgban. 3					

Számos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyektől

Érdemérmek különböző kiállításokról.

Harm ne éven át jónak bizonyult

Anatherin - szájjvíz

Dr. POPP J. G.-től. cs. és kir. osztr. magy. és gör. kir. udv. fogorvos Bécsben I. Bognerg. 2.

A legkötőbb szer csúszos fogfájda-makban, gyulladáskor, a foghú-gaganatán és sebei-nél, fölolvastja a létező fogkövet és megakadályozza annak új képződését, az ingó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja, s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a száznak kellemes friss-séget kölcsönöz és már révid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot, Jónak bizonyult öblögető víz az idült torokbajoknál és diphteritisnél, megkönnyíti a foggyóvást a gyermekeknel és nélkülözhetetlen az asvány-víz-ivóknak. 1 nagy palack 1 f. r. t. 40 kr., 1 közép 1 f. r. t. és kicsi 50 kr.

Orvosi vélemény. Alalírott nyilatkozom, hogy én POPP J. G. cs. és kir. osztr. magy. és gör. kir. udv. fogorvos **Anatherin szájjvízét** már több év óta görvényes, csúszos szájjajoknál, kóros foghúsnál, úgyszintén fogfájda-maknál használnám és jelenleg is minden ily alkalommal rendelvézem, a menyinyiben ennek hathatós gyógyerejéről gyakori gyakorlati észleleteim után többszörösen meggyőződtem N.-M.-kölcs. **Dr. Fetter J. m. k.**

Orvosi vélemény. Az Anatherin-szájjvíz dr. Popp J. G. cs. és kir. osztr. magy. és gör. kir. udv. fogorvosától Bécs, I. Bognergasse 2. Jutékonyan hat a szájjajreg nyákhártyáira, erősíti a foghús véredényeit, tisztítja a fogakat s visszahadja azoknak természetes színüket, biztosan csillapítja a fogak fájását s a fogak, a foghús és a szájjaj valamennyi betegsége-nél a legjobb és a legbiztosabb eredményt alkalmazható. — A növényi-fogpor dr. Popp J. G. cs. és kir. osztr. magy. és gör. kir. udv. fogorvosától, alaposan tisztítja a fogakat, elhárítja a fogkövet, fenntartja a fogak mázát s erősíti a foghúst, a száznak kellemes illatot kölcsönöz, a miért is én ezen két gyógy-szeret bárkinek is a lelelkiesmeretesebben ajánlhatom használat végett. Hohenmauth (Csehország). **Dr. Fischl József** orvostudor, a sebészeti mestere, szemorvos

növényifogpora rövid használat után a fogakat vakító fehérré teszi anélkül, hogy azok ártalmára volna. Ára dobozonként 60 kr.

Anatherin-fogpastája ávegyszelenecskében 70 kral. L. s. or a légsz üdeséggel s tisztasággal fontartja, s azonkívül arra szolgál, hogy a fogak fehérségét és zománccát épségben tartsa, a fogakat a romlásól megóvjaa s a foghúst erősíti.

Illatos fogasztaja. Rövid használat után vakító fehérré fogak, a fogak (természetes és műfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére. — Darabja 35 kr.

fog-ólama igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogoknak öblö-mozására. — Ára dobozonként 1 f. r.

A dr. Popp

orvosi növény-száppan

kitűnő piperezsa a sümör, kúteg, a májolt és szeplő ellen, a tiszta üde arcból előmozdítására és fentartására, az atka, pürsén, tisztátalan arcból, kelések ellen. Dlja 30 kr.

A t. c. közönség felkérték, világotan Popp cs. és kir. udv. fogorvos-féle készítményeket kérti s csak az olyakat fogadni el, melyek saját védjeggyel vannak ellátva. Bécsben, Budapestben és Insbruckban legutóbb is több utazó és elárúító igen érzékeny pénzbir-ságra lett a törvény által elítélve. Kapható

Pécsen: Sipőcz István, Göbel Kálmán, Er-reth János és Zsiga László gyógyszerárban. **Alt** és **Béhm**, Pachter Ede, Lang H. és Fia, Reinfeld A., Pfeffermann és Schön, Raab G. üzletében. **Pécsváradon** Dvorszky B. **Szigetváron** Salamon I. és Visy S. **Sztörincen** Szilágyi G. **Mohaácson** Luizer V. s Szend-rey S. **N.-Bólyon** Eöry L. **Mágooson** Szép G. **Dombóváron** Szallós L. **Bátaszéken** dr. St. uróczy L. **Siklóson** Petrach S. **Vil-lányon** Csathó S. **Nádasdon** Mesterházy A. gyógyszerárban, valamint Magyarországon minden gyógyszerárban, illatszertésnél, dro-guistánál és finomabb üzletben és

Dr. POPP J. G.

cs. és kir. és gör. kir. udv. fogorvos és udv. szállítónál Bécs, I. Bognergasse 2.

Melynél fogva Pécs szab. kir. város községi iskolaszékének folyó évi 145./161. számú határozata alapján ezennel köztudomásra hozatik, hogy a város községi elemi tanodáinál üresedésbe jött és **évi 400. forinttal** javadalmazott

két segédtanítónői állás

folyó évi szepten ber hó elsejére választás útján be fog tölteni.

Felhivatnak ennek folytán azok, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy ez iránti pályázati kérvényüket, **f. évi augusztus hó 25-ikéig** a polgármesteri hivatalban benyujtsák, mely kérvényhez a tanítói képesítettséget, az erkölcsi jó magaviseletet, az életkort, valamint a netán eddig történt tanítónői alkalmaztatást igazoló okmányok csatolandók.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztott segédtanító a város azon elemi iskolájában tartozik működni, a hová az iskolaszék elnöke által kirendeltetik.

Pécsen, 1893. évi augusztus hó 10-én.

Aidinger János

kir. tanácsos, polgármester, mint a községi iskolaszék elnöke.

Olasz hippodrom Jovani Lodi

a Buza-téren újonnan felépült és kényelmesen berendezett nyári arenában **július hó 16-ától** kezdve naponként

előadásokat rendez

Lodi János, az olasz hippodrom-társulat igazgatója, elsőrendű jól szervezett társulattal a magasabb legorna szat, költelenc, akrobatika, ballet, zenebocok és néma-keplet köréből.

Ezen műsorból különösen kiemelendők:

**ma szombaton, augusztus 12-én
elíte-előadás**

különleges válogatott műsorról

Solmics János ismét felhívta Jagendorfer Adolf urat bírokra és Solmics János tesz 50 koronát, ha szabályszerűen a földre lesz teperve.

Hétfőn, augusztus hó 14-én

**jótekonyczeli előadás
Pécs város tüzoltói javára, az előadás közepén
verseny-díj-birkózás**

Kónyi József városi tüzoltó és Jagendorfer Adolf urak közt. Záradékul:

A z o r v v a d á s z o k. (Wildtíbe).

Helyárak: Számozott zártszék 40 kr., I. hely 30 kr., II. hely 20 kr. Karzati állóhely 10 kr.

Pénztárnnyítás 7 órákor. — Kezlete pont 9 órákor.

A n. é. közönség becses partfogásért est mely tisztelettel

LODI JÁNOS igazgató.

HIRD községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX. és az 1889: XXXVIII t. cikkek értelmében elkészítettvén, és a nyilvánosságának átadatván, ez azon felszólítással tétetik közzé, hogy

1. mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17 §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, — valamint az 1889: XXXVIII. t. cikk 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, a kik valamely tehertertel átvitelének az 1886: XXIX. t. cz. 22 §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t. cz. 15. §-a alapján való mellőzését megátadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1894. évi február hó 15-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide értve az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellentmondással élni kívánának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1894. évi február hó 15.** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólalásukat tartalmazó kérvényöket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az **1894. évi február hó 15.** napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, — hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Pécsen, a kir. tszék mint tkknyvi hatóságnál 1893. évi július hó 18-án.

Árverési hirdetés.

SLÁBY FERENC

nagyprépost

hagyatékához tartozó házi szerelvények:

butorok, asztalkészletek, házi eszközök,
borok, hordók stb.

nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett esetleg a becs-
áron alul is eladatni fognak.

a) a butorok, házi eszközök, asztalkészletek, folyó
augusztus hó 17, 18, 19-én,

b) a borok, hordók augusztus 21-én.

Az árverés tartatik:

Iskola-utca 4-ik szám alatti házban

délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3 órától 6 óráig.

Ércmű és lámpaárak
elismert kifizető minőségű gyártmányok.

1887. London, Diszoklevel
Páris, 1867, Bronz-érem.
Kecskemét, 1872, ezüst-érem
Ujvidék 75.18, Arany-érem.
Szeged, 1878, Érdem-érem.

Bronze-czikkek
a legzöltebb kivitelben és a legújanyabb gyártás mellett
Budapest,
Váci-utca 24.
TESTORY,

Posta és táviráda cím „Kegyelet” Pécs.

„Kegyelet” első pécsi temetkezési intézet

Pécsett, Ferenciek-utca 6. sz. (Kis-tér Billitz-fele házban)
és Perczel-(O)-posta-utca 22. sz. saját házában lévő raktárral.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek teljes tisztelettel tudomásra adni, hogy temetkezési intézetünket Perczel-utca 22. sz. alatt raktárnak fentartásával Ferenciek-utca 6. sz. (Billitz-fele) házba helyeztük át és ezen 50 üzlethelyiséget a Perczel-utcaival telephonnal összekapcsoltuk és így raktárunkat tetemesen szaporítva és kibővítvé képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek és kívánalmaknak minden irányban és tekintetben nemcsak a leggyorsabban, hanem egyáltalán legpontosabban is megfelelni.

Temetéseknek legpompásabb, valamint legolcsóbb rendezését ékes ügy-avagy díszes másragu halottaskocsikban elvállaljuk ugy helyben, valamint a szomszédos megyék bármely városában avagy községében; elvállalunk egyáltalán **hullaszállításokat** legmentesen zárt ércokporsókban a bel- és külföld minden irányában.

Raktárunkon található **fa- és ércokporsók, szemfődelek, halottas öltözékeket, sarkoszorok, gyertyák, fátolok**, egyáltalán a temetkezéshez szükséges legdrágább és legolcsóbb bármilyen néven nevezendő kellékek dúsz választéka.

Törökvisünk oda irányuland, hogy a 20 évi fennállásunk, tehát tényleg az I. pécsi temetkezési intézet szorgos törekvéssével szerzett jó hírnevét — minden talakodás nélkül — szorgos, pontos szolgálat, valamint való és (nem látszólagos) oleosság által mint eddig, úgy ezentúl is fentartva, a n. é. közönség becses bizalmát minden tekintetben kivijjuk.

Tévedések kikerülése végett kijelentjük, hogy intézetünk kezelésével és temetések felvétele és rendezésével **GINDL ALAJOS** urat bízunk meg.

Maradtunk kiváló tisztelettel

Hartl Ferenc és társai

Kindl Ferenc, Szigrist János, Lauber Rezső,
őzv. Hoffmann Károlyné őzv. Edhoffer Ferenczné.

Posta és táviráda cím „Kegyelet” Pécs.

Egyedüli és biztos segély

elvesztett vagy elgyengült férfierőnél (Impotencia) az uj cs. és kir. **szabadalmazott készülékkel**. Eszre nem vehető, külsőleges, jótállás mellett ártalmatlan, kellemes, az ingerlést kizáró gyógyszer.

Hírnevű tanárok elismerő okiratai és legmelegebb orvosi ajánlatok.

Teljesen felgyógyultak hálaíraitainak ezrei érdek nélkül ajánlják használatát.

Postai szétküldés és csomagolás titoktartó. Tartalom és szállító ki nem vehető.

DR. CARL ALTMANN

Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70.

Röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Bécs, 1874. Érdem-érem. Bpest, 1885. Nagydiszokl. Zágráb, 1891. Diszoklevel. Eszék, 1889. Diszoklevel. N.-Palánkán, 1887. Ar-ér.

CSIK JÓZSEF

cs. és kir. kizárólag szabadalm.

I. szerémi portl.-cement és vízhatlan meszgyár
Beocsinban.

Központi iroda és raktár: Bpsten, V., Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, föld-birtokosok, községi és egyházi elöljáróságok, valamint a nagyérdemű építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszét,
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak. — Árjegyzékek s magyarázatok kívánatra készséggel megküldetnek.

Raktár PERLESZ LAJOS urnál Mohács.

Páris, 1867, Bronz-érem. Kecskemét, 1872, ezüst-érem. Ujvidék 75.18, Arany-érem. Szeged, 1878, Érdem-érem.

SCHÖNWARD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)utca, a „Hattyu”-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)utca, Mestric-s-féle házban.

Ajánlja saját műhelyét mindennemű arany, ezüst, bronce és aranyozott templomi szerek legjobb és tűzben aranyozott elkészítésére, valamint javít és aranyoz mindennemű tárgyakat jótállás mellett.

Egy jó pontos járásu ébresztő óra 2 frt 50 kr.

Egy csinos ezüst Remontoir óra 8 frt 50 kr.

Egy kettős köpenyű ezüst Remontoir óra 10 forint.

Egy ezüst horgony (Ancre) Remontoir óra 2-ös fedéllel 12 frt.

Ezüst horgony-Remontoir Tula-óra, kettős fedéllel, finom szerkezettel 16 forint.

Finom szerkezetű csinos inga-óra diófa-szekrényben 12 frt.

Nagy raktár a legujabb divatu salon, inga, iroda és consol-órákból stylszerű kivitelben, tölgy, fényezett, dió és amerikai diófa-szekrényekben.

Legnagyobb választék a legjobb szerkezetű női és uri arany órákból, eredeti szabott gyári árak mellett.

Ö t é v i j ó t á l l á s s a l .

Francia, angol, valamint saját gyártmányu ékszerek a legujabb és legfinomabb kivitelben óriási választékban vannak raktáron.

Valódi ezüst tárgyak, u. m.: gyertyatartók, asztali állványok, cukordobozok, kenyérkosarak, serlegek, bor, cognac, thea és kávé servicek, étszerek stb. stb. dús választékban rendkívül szép és izléses kivitelben igen jutányos árban.

Vésnöki munkák elvállaltatnak, a nálam vett tárgyakhoz bármily vésés díjmentesen készítettik.

Mindennemű javítások a z o n n a l és legjutányosabban készítettnek.

Régi ezüst és aranytárgyak vagy órák és egyéb műbecsü régi-ségek legmagasabb árak mellett beváltatnak vagy cserébe átvétetnek.

Becslések ingyen eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

SCHÖNWARD IMRE.